

พุ่ ม เ ท ส ร ำ ง บ ำ ร ม ี

ท่านทั้งหลายจงเห็นความเกียจคร้าน ว่าเป็นภัย และ
เห็นการปรารถนาเพียร ว่าเป็นความปลอดภัย แล้วปรารถนา
ความเพียรกันเถิด นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑๐๐

เมื่อบุคคลปรารถนาจะทำอะไรแล้วพึงกระทำสิ่งนั้นให้สำเร็จ ไม่ควรปล่อยทิ้งไว้ เพราะสิ่งเหล่านี้จะถ่วงความเจริญก้าวหน้า ในชีวิตของเรา เหมือนดินพอกหางหมู ไม่เกิดประโยชน์อันใด ควรที่เราจะเร่งรีบขวนขวายทำงานให้สำเร็จสมบูรณ์ จะได้เป็น อุปนิสัยติดตัวเราไปข้ามภพข้ามชาติ เมื่อตัดสินใจจะทำอะไรต่อไป จะได้ไม่ต้องมาทวงหน้าพะวงหลัง เพราะเรายังมีงานหลักที่เป็นงานสำคัญกำลังรอเราอยู่ งานหลักที่แท้จริงนั้น คือการ ทำใจหยุด ใจนิ่ง เป็นกรณียกิจที่สำคัญ ควรที่เราจะต้องหมั่นทำ กาวนา ให้เข้าถึงพระรัตนตรัย ซึ่งเป็นสรณะที่พึ่งที่ระลึกของ พวกเราให้ได้

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย อปทาน ว่า

“โกสขชฺ ภยโต ทิสฺวา วัริยารมฺภณฺจ เขมโต
อารถุวัริยา โทถ เอสา พุทฺธานุสาสนี

ท่านทั้งหลายจงเห็นความเกียจคร้าน ว่าเป็นภัย และ
เห็นการปรารถนาความเพียร ว่าเป็นความปลอดภัย แล้ว
ปรารถนาความเพียรกันเถิด นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย”

เราเกิดมาสร้างบารมี ต้องทุ่มเททั้งชีวิตจิตใจ เพื่อสร้าง
บุญกุศล เพราะการเกิดมาเป็นมนุษย์นั้นแสนยาก เมื่อเรารู้

พุทธมณฑลบุรีรัมย์

๑๐๑

เป้าหมายของชีวิตแล้ว ควรสละความเกียจคร้านออกจากใจ
เร่งรีบทำความดีสั่งสมบุญให้เต็มที่ ชีวิตจะได้ปลอดภัย เพราะ
เวลาในโลกนี้มีน้อย เราต้องใช้เวลาที่มีอยู่ให้คุ้มค่ามากที่สุด
เพื่อที่เราจะได้บุญบารมีเพิ่มมากขึ้น และบุญนี้จะเป็นปัจจัยให้
เราประสบความสำเร็จรุ่งเรืองต่อไปในภพภาคเบื้องหน้า

*ดังเช่นพระบรมโพธิสัตว์เจ้าของเรา เมื่อครั้งเสวยพระ-
ชาติเป็นพระราชา พระนามว่า **มหาสิลวราช** ในเมืองพาราณสี
พระองค์ไม่เคยว่างเว้นจากการทำความดี แม้จะมีอุปสรรคมาก
เพียงใด ก็ไม่เคยสนใจ มุ่งหน้าทำความดีเรื่อยไป พระองค์ทรง
เป็นพระธรรมราชา ได้สร้างโรงงานไว้ ๖ แห่งรอบเมือง ทรง
บริจาคทานอยู่เป็นนิตย์ ทรงรักษาศีล รักษาอุโบสถศีลเป็นประจำ

ครั้งนั้น มีอำมาตย์คนหนึ่งได้ทำความผิดไว้ จึงถูกพระ-
ราชาขับไล่ออกจากเมือง เขาได้ไปรับราชการอยู่ที่แคว้นโกศล
และทูลยุยงพระเจ้าโกศลว่า “ราชสมบัติในกรุงพาราณสี ประดุจ
ดังรวงผึ้งที่ไม่มีตัวผึ้ง พระราชาก็อ่อนแอ ควรที่เราจะยึดราช-
สมบัตินั้นไว้” พระเจ้าโกศลจึงทดลองส่งทหารไปสืบดู โดย
แสร้งทำเป็นไปลักขโมยในกรุงพาราณสีถึง ๓ ครั้ง

ชุมนุมเทสร่างบารมี

๑๐๒

พวกสายสืบทั้งหมดถูกทหารของพระเจ้ากรุงพาราณสีจับตัวไว้ได้ทุกครั้ง เมื่อถูกส่งตัวเข้าไปในวัง แทนที่พระราชอาจะลงโทษ กลับพระราชทานทรัพย์ให้ และปล่อยตัวออกมา พวกสายสืบจึงกลับมารายงานพระเจ้าโกศลว่า กองกำลังของฝ่ายตรงข้ามอ่อนแอจริงๆ ทำให้พระเจ้าโกศลหลงเชื่อสนิท แต่ความเป็นจริง ในกรุงพาราณสีมีอำมาตย์กว่า ๑,๐๐๐ นาย ที่เก่งกล้าสามารถ ถ้าพระราชาทรงปรารภนา พวกเขาสามารถไปยึดราชสมบัติทั่วชมพูทวีปมาถวายพระเจ้าสีลวราชได้โดยไม่ยากเลย

พระเจ้าโกศลจึงยกกองทัพจะไปยึดเมืองพาราณสี เหล่าอำมาตย์ของพระเจ้าพาราณสีต่างขออาสาจะไปจับพระเจ้าโกศลงมาลงโทษ แต่ได้รับการทัดทานจากพระราชอา เพราะพระองค์ไม่อยากให้เสียเลือดเนื้อ ทรงยอมที่จะสละราชบัลลังก์เพื่อความผาสุกของพลนิกร ในที่สุด พระเจ้าโกศลจึงสั่งจับพระเจ้าสีลวราชพร้อมทั้งอำมาตย์ เอาไปฝังที่ป่าช้าผิติดิบ ให้โผล่แต่ศีรษะขึ้นมา พระราชาทรงให้อโวกาทแก่ทุกคนว่า “อย่าไปผูกพยาบาทใคร ทำใจให้สงบ ให้แผ่เมตตากับศัตรูทุกคน”

ข้าราชการต่างทำตามโอวาทของพระองค์ เพราะเชื่อในคุณธรรมของพระราชอาว่า จะไม่มีอันตรายเกิดขึ้นกับ

หอสมุดแห่งชาติ

๑๐๓

พระองค์อย่างแน่นอน

ครั้นตกตึก พวกสุนัขจึงจอกออกมาหากินที่ป่าช้า เมื่อพระเจ้าสิลวราชและบริวารเห็น ก็ตะเพิดไล่พร้อมๆ กัน ทำให้พวกสุนัขจอกตกใจวิ่งหนีไป แต่เมื่อเหลียวกลับมา มองไม่เห็นใครติดตามมา จึงเข้าไปใหม่ ก็ถูกตะเพิดไล่ออกมาอีก เป็นอย่างนี้ถึง ๓ ครั้ง สุนัขจอกจึงรู้ว่า คนเหล่านี้ถูกฝังอยู่ในหลุมขยิบเขยื้อนไม่ได้ จึงเข้าไปใหม่อีกครั้ง ตัวจำฝูงกระโดดเข้าไปก่อน หมายจะขยี้พระศอของพระราชา พระองค์ทรงใช้ความว่องไวเฝ้าคางกตที่คอของมันลงกับพื้นดินไว้แน่น มันร้องและดินตะกุดดินเป็นการใหญ่

ฝูงสุนัขจอกได้ยินเสียงของจำฝูง ก็รู้ว่ามิอันตรายเกิดขึ้น ต่างพากันหนีเอาตัวรอดไปหมด เมื่อคืนรอบๆ พระศอของพระราชาหลวมแล้ว พระองค์จึงค่อยปล่อยมันไป และถอนตนเองขึ้นจากหลุมได้ จากนั้นพระองค์รีบช่วยอำมาตย์ทั้งหมดให้ขึ้นจากหลุมด้วย

คืนนั้น มียักษ์ ๒ ตน ทะเลาะกันเรื่องแบ่งซากศพ ต่างตกลงกันไม่ได้ เมื่อเห็นพระเจ้าสิลวราชผู้ทรงทศพิธราชธรรมประทับอยู่ใกล้ๆ จึงพากันไปเข้าเฝ้าพระองค์ และกราบทูลให้ช่วยแบ่งซากศพ พระองค์ตรัสว่า “ตอนนี้ร่างกายของเรายังไม่

ทูลเกล้าฯ ถวาย

๑๐๔

สะอาด ขอให้เราได้ชำระล้างร่างกายก่อน”

ยักษ์ทั้งสองจึงไปเอน้ำอบและผ้าสาฎกชุดใหม่มาถวาย จากนั้นพระราชทานว่า ตอนนี้พระองค์กำลังหิว ยักษ์ก็รีบไปนำพระกระยาหารมาถวาย พระราชารับสั่งให้ไปเอาพระขรรค์มาให้ และผ่าศพที่ยักษ์นำมาเป็นสองส่วนแบ่งให้ยักษ์เท่าๆ กัน

เมื่อยักษ์กินอิ่มแล้ว ก็ทูลถามว่าจะให้ช่วยอะไรพระองค์ได้บ้าง พระราชาจึงรับสั่งให้ยักษ์พาพระองค์ไปที่ห้องบรรทมของพระเจ้าโกศล และให้พาหม้ออำมาตย์ทั้งหมดกลับบ้าน ซึ่งยักษ์ทั้งสองทำตามทุกอย่าง เมื่อพระเจ้าสิลราชเสด็จเข้าไปในห้องบรรทมของพระเจ้าโกศล เอาปลายพระขรรค์วางแนบพระอุทรของพระเจ้าโกศล ซึ่งกำลังบรรทมหลับ พระองค์รู้สึกตัวตื่นขึ้นด้วยความตกพระทัยกลัวตาย ทูลอ้อนวอนให้พระเจ้าสิลราชไว้ชีวิตด้วย

พระเจ้าสิลราชทรงเป็นพระธรรมราชา มีพระหฤทัยประกอบด้วยความเมตตา ได้ตรัสเล่าความจริงทั้งหมด ทรงไว้ชีวิตพระเจ้าโกศล และให้อภัยทุกอย่าง พระเจ้าโกศลทรงรำพึงว่า “แม้แต่ยักษ์ที่กินเลือดเนื้อมนุษย์ ยังรู้ถึงคุณของพระองค์ แต่หม่อมฉันเป็นมนุษย์แท้ๆ ยังไม่รู้ซึ่งถึงคุณของพระองค์ผู้สมบุรณ์ด้วยศีลเลย ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป หม่อมฉันจะไม่ประทุษร้าย

พุทธมณฑลบุรีรัมย์

๑๐๕

พระองค์อีก” ทรงทำสัตย์ปฏิญาณ และกราบทูลขอขมากับ
พระเจ้าสิลราช

รุ่งเช้า พระเจ้าโกศลให้บรรดาเสนามาตย์ พราหมณ์
คฤหบดีทุกหมู่เหล่า มาประชุมกัน และประกาศสรรเสริญคุณ
ของพระเจ้าสิลราชท่ามกลางบริษัทนั้นอีกครั้ง จากนั้น
พระองค์ทรงลงอาญาอำมาตย์ผู้ยุยงให้พระองค์ต้องมาเช่นฆ่าผู้อื่น
แล้วเสด็จกลับแคว้นโกศล

เราจะเห็นว่า หากมีศีลบริสุทธิ์ คือ มีความบริสุทธิ์ทั้งกาย
วาจา ใจ แม้ในภาวะวิกฤติ ก็สามารถเปลี่ยนเป็นโอกาสได้ โดย
เฉพาะผู้ที่มีความเมตตาปรารถนาดีต่อบุคคลอื่นด้วยความ
บริสุทธิ์ใจ แม่อมมนุษย์ยังคุ้มครองรักษา เหมือนพระบรมโพธิสัตว์
ท่านพันกัณฐะทั้งหลายมาได้ ด้วยอาศัยความบริสุทธิ์ และ
บุญบารมีของตัวท่าน ความบริสุทธิ์จะยังหยุดสิ่งที่ไม่ดี หรือ
คนไม่ดีที่จะมาประทุษร้ายเรา จะช่วยเปลี่ยนจากดำให้เป็นขาว
จากความมืดเป็นความสว่าง ถ้าใจเราบริสุทธิ์จริงๆ

เพราะฉะนั้น เราต้องมีหัวใจดุจเดียวกับพระโพธิสัตว์
เมื่อคิดจะทำอะไรที่ติงามจะต้องทำให้สำเร็จให้ได้มีกำลังเรี่ยวแรง
มีสติปัญญา มีความเพียรเท่าไร ก็ทุ่มเทให้เต็มที่ อย่าไปมัวมอง
ดูปัญหา หรืออุปสรรคที่ทำให้กำลังใจถดถอย แต่จงมองดู

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑๐๖

อานิสงส์ใหญ่ที่จะเกิดขึ้น กำลังใจของเราจะได้ส่งส่งตลอดเวลา และทุ่มให้สุดตัว ผังแห่งการทำความจริง ก็จะติดตัวเราไปตลอด เราจะพบแต่คำว่า สำเร็จ คำว่าไม่สำเร็จ ไม่ได้ จะไม่มีในใจของพวกเรานักสรางบารมี โดยเฉพาะการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งเพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกาย เป็นสิ่งที่ต้องเพียรพยายามเรื่อยไป เพราะธรรมกายเป็นเป้าหมายของชีวิตที่แท้จริง ขอให้พวกเราตั้งใจปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระธรรมกายให้ได้กันทุกคน

